

ἔτος, ὃ ἀτρόμητος νεανίας, ὅστις ἔλπισε ν' ἀντισταθ-
μίσῃ τὴν τύχην τοῦ Καίσαρος. Οὐδέποτε εὐρύτεροι
σκοποὶ ἔσχον ἀθλιέστερον τέλος. Δεῖξας ἀπίστευτον
τόλμην καὶ συλλαβὼν σκοποὺς μᾶλλον καὶ μᾶλλον
παρατόλμους καθ' ὅσον ἀπετύγχανον οἱ πρῶτοι, ἐν
δικαστήματι μηνῶν τινῶν δοκιμάσας ἀλληλοδιαδό-
χως νὰ ἐγείρῃ τὸν λαὸν τῆς Ρώμης, τῆς Ἰταλίας,
τοὺς δούλους, ἀπέθανε ταπεινῶς ὑπὸ τῆς χειρὸς βαρ-
βάρων τινῶν, οὓς προσεκάλεσαν εἰς προδοσίαν, καὶ ὁ
θάνατος αὐτοῦ, γενόμενος ἐν ᾧ πάντες εἰς τὴν Φάρ-
σαλον ἠτένιζον, διήλθε σχεδὸν ἀπαράτρητος. Τίς δὲ
τολμᾷ νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦτο, ὅσον ἄ-
θλιον καὶ ἄν ᾤ, δὲν ἦτο ἐπ' αἰῶνα; Ἀνὴρ ἦτο τάχα δι-
καιοὺς ἄνθρωπος ἐν πανουργίαις (aventures) βιώσας
ὡς πανοῦργος καὶ ν' ἀποθάνῃ; Ὅτι κεν λέγοι ὁ Κι-
κέρων, δὲν ἦτο τέλειος πολιτικός, διότι ἐστερεῖτο
πρὸς τοῦτο δοξασίας τινὸς μετὰ ζήλου ὑπηρετουμέ-
νης. Ἡ ἀστασία τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ αἰ ἀνακα-
λουθίαι τῆς διαγωγῆς, ὃ περὶ πασῶν τῶν γνωμῶν
δισταγμός, τὴν δεινότητά αὐτοῦ οὐχ ἥττον τοῦ χι-
ρακτῆρος ἐβλάψαν. Ἄν ᾤθελε νὰ ἐπιβάλῃ πλείονα
ἐνότητά εἰς τὸν βίον, ἂν προσεκολλᾶτο ἐνωρὶς εἰς τι-
μίαν τινὰ φατρίαν, τὰ προτερήματα αὐτοῦ, ἐπ' αἰῶνα
μεταχειριζόμενα, ᾤθελον φθάσαι εἰς τὴν ἐντέλειαν.
Καὶ παθάνων μὲν νὰ ἀπέθνησκε καὶ τότε, ἀλλὰ εἰς
τὸν ἐν Φαρσάλῳ ἢ ἐν Φιλίπποις πεσόντα οἱ μεταγενέ-
στεροι λογιζοῦσι καὶ τινὰ τιμὴν. Ἐκ τούτων δὲ,
ἐπειδὴ μετέβαλε τόσας γνώμας ὅσα καὶ συμφέ-
ροντα ἢ φαντασιοκοπίαι, ἐπειδὴ ἀλλεπαλλήλως ταῖς
μᾶλλον ἀντιθέτοις φατρίαις ὑπηρετήσας εἰς μηδεμίαν
τὸ δίκαιον πιστεύων, οὐδέποθ' ὑπῆρξε πλέον ἢ ἀτε-
λὴς ῥήτωρ καὶ πολιτικός ἐκ τοῦ παρατυχόντος καὶ
ἀπέθανεν ἐν μεγάλῃ ὁδῷ ὡς κοινὸς κακοῦργος. Ἀλ-
λ' ὅμως καὶ τοὶ μεγάλως πταίσαντα, οὐχ ἔκοῦσα ἐ-
πιτιμᾷ αὐτὸν ἡ ἱστορία. Οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς πάν-
τοτε μετὰ κρυφίας εὐμενεῖας ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ.
Ἡ περὶ τὴν νεότητά αὐτοῦ λάμψις, τὰ τοῦ νοῦς
προτερήματα, ἡ κομψότης ἣν ἐτήρησεν ἄχρι καὶ αὐ-
τῶν τῶν αἰσχροτέρων ἀκολασιδῶν, εἰδὸς τι τολμηρᾶς
εἰλικρινείας, κωλυσάσας αὐτὸν τοῦ ζητεῖν ἐντίμους
προφάσεις εἰς πράγματα μὴ ἐντιμα, ἢ εὐκρινὲς κα-
τόπτεισι τῶν περιστάσεων ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ, ἢ
γνώσις τῶν ἀνθρώπων, ἢ τῶν μηχανημάτων εὐφορία,
ἢ ἰσχυρὰ θέλησις, ἢ ἀτρόμητος πρὸς πᾶν τόλμη,
καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν εἰς ἀδιάκοπον κίνδυνον ἐμ-
βάλλουσα, τοσαῦτα λαμπρὰ προτερήματα πρὸς μέ-
γιστα ἐλαττώματα ἀναμειγμένα, ἀφώπλισαν καὶ
τοὺς αὐστηροτέρους κριτάς. Αὐτὸς ὁ σώφρων Κοῖν-
τιλιανὸς, ὁ ἀποστρεφόμενος τὸν παράφορον χαρα-
κτῆρα, δὲν ἐτόλμησε νὰ φανῇ πρὸς αὐτὸν αὐστηρός.
Ἐπαινέσας τὰς χάριτας τοῦ νοῦς αὐτοῦ καὶ τὴν δη-
μικὴν εὐγλωττίαν, ἀρκεῖται προστιθεὶς ἀντὶ πάσης

κρίσεως· « Ἀνὴρ ἄξιος πλείονος σωφροσύνης καὶ μα-
κροτέρου βίου, *Dignus vir cui mens melior et
vita longior contigisset!* »

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἀπέθανεν ὁ Κοῖλιος, ἡ κομψὴ
νεολαία, ἥς ἦν ὁ τύπος, καὶ ἦν οἱ στίχοι τοῦ Κατούλ-
λου καὶ τοῦ Κικέρωνος αἱ ἐπιστολαὶ κατέδειξαν ἡ-
μῖν, ἦν ἤδη ἐν μέρει ἡφανισμένη. Οὐδεὶς σχεδὸν
τῶν ἐν ταῖς τῶν Βαιῶν ἐσρταῖς διαλαμπάντων καὶ
ἐπὶ τῆς Ἀγορᾶς χειροκρατηθέντων νεκρῶν ἐπέζη. Ὁ
Κατούλλος ἀπέθανε πρῶτος, ἐν ᾧ ἡ δεινότης αὐτοῦ,
ὑπὸ τῆς ἡλικίας ὠριμασθεῖσα, ἐγένετο σφοδρωτέρα
καὶ ὑψηλότερα. Ὁ φίλος αὐτοῦ Κάλβος ἠκολούθησεν
αὐτῷ εὐθύς, καταβλήθεις τὸ τριακυστὸν πέμπτον τῆς
ἡλικίας ἔτος θεβαίως ὑπὸ τῶν πόνων τοῦ δημοσίου
βίου. Τὸν Κουρίωνα ἐφόνευσαν οἱ στρατιῶται τοῦ
Πομπηίου, ὡς τὸν Κοῖλιον οἱ τοῦ Καίσαρος. Μόνος
ὁ Δουλοβέλλας ἐπέζη, ἀλλ' ὅπως ἀποθάνῃ καὶ αὐτὸς
μετὰ τινὰ ἔτη ἐν ἀγρίαις βασάνοις. Ἡ ἐπανάστασις
ἐθερίζεν αὐτὴ ὁλόκληρον ἐπαναστατικὴν γενεάν, διότι
ἀληθὲς ἐλέχθη τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο λόγιον, ὅτι παντα-
χοῦ καὶ πάντοτε καταβιβρώσκει τὰ ἴδια τέκνα.

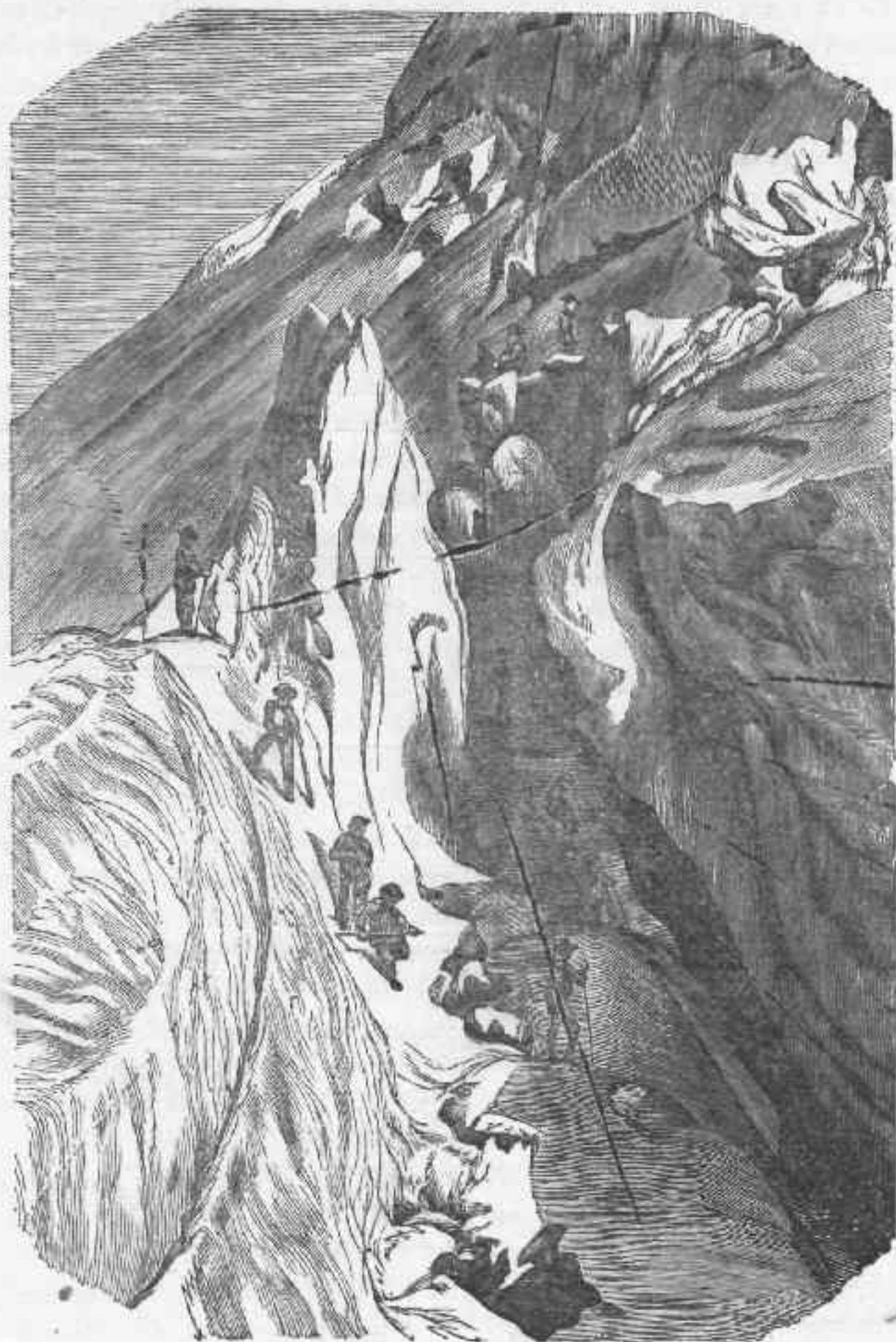
Σ.

ΛΕΥΚΟΝ ΟΡΟΣ.

Ἡ παρὰκειμένη εἰκὼν παρίστησι τὴν μεγάλην
σχισμᾶδα τοῦ Λευκοῦ ὄρους, τὴν κατὰ τὸ 1820 ὑπὸ
τοῦ δόκτορος Χάμελ, ῥώσου περιηγητοῦ δοξασθεῖ-
σαν. Τὴν σήμερον ἡ ἀνάβασις τοῦ Λευκοῦ ὄρους εἶναι
πρᾶγμα δαπανηρὸν μὲν ἀλλ' εὐκόλον, καὶ δὲν παρέ-
χει τοὺς κινδύνους εἰς οὓς ὑπέπιπτον οἱ ἄλλοτε ἀνα-
βαίνοντες αὐτὸ, οὗ τὸ ὕψος λογίζεται εἰς 4840 μέ-
τρα. Τῷ 1760 ὁ νέος de Saussure διεκήρυξε με-
γάλῃν ἀμοιβῇ ἀνὰ πᾶσαν τὴν κοιλάδα τοῦ Cha-
monix, εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ἐκείνους οἵτινες ᾤθελον
εὕρεϊ ὁδὸν βατὴν πρὸς ἀνάβασιν μέχρι τῆς κορυφῆς
τοῦ ὄρους τούτου· ἀλλὰ μάτην. Μόλις μετὰ 15 ἔτη,
τῷ 1773, τέσσαρες ὁδηγοὶ ἐφθασαν μέχρι κοιλάδος
τινὸς χιόνος φαινομένης ὅτι φθάνει ἐγγίξει εἰς τὴν
κορυφὴν. Ἀλλὰ ἐπιτυχόντες τὸ κατ' ἀρχὰς ἠναγκά-
σθησαν μετ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ τῆς πείνης
νὰ καταβῶσι. Ἐπτὰ ἔτη ὕστερον (1783) τρεῖς ἄλλοι
ὁδηγοὶ ἐδοκίμασαν ν' ἀναβῶσιν. Εἶχον ἤδη φθάσει
εἰς ἱκανὸν ὕψος, ὅτε ὁ τολμηρότερος αὐτῶν κατε-
λήφθη αἵφνης ὑπὸ ἀκατανικήτου ἐπιθυμίας ὑπνοῦ·
ἀπαιτεῖ ν' ἀφήσωσιν αὐτὸν νὰ κοιμηθῇ· ἀλλὰ οἱ σύν-
τροφοὶ μὴ θέλοντες νὰ ἐγκαταλίπωσιν αὐτὸν εἰς ἄ-
φρικτον θάνατον δὲν ἐξηκολούθησαν τὴν ἀνάβασιν.
Ἐκ τῆς ὁδοπορίας ταύτης ἐδιδάχθησαν οἱ ὁδηγοὶ

νά μὴ φορτῶνται παρὰ πολλὰς ζωοτροφίας, καὶ νά προφυλάττωνται κατὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος παραλαμβάνοντες σκιάδας καὶ φιαλίδια περιέχοντα ἀρωματικὰς οὐσίας. Μετὰ τούτους ἄλλοι ἄλλεπαλλήλως ἐπεχείρησαν ν' ἀναβῶσι· ὁ Ἰάκωβος Βαλγὰ ματὰ τοῦ δόκτορος Πακκάρ, ἀνέβησαν. Μετ' αὐτοῦς

χοῦ Ἐνδερσων, οὗς ἠναγάσθη νά ὑβρίσῃ ὁ δόκτωρ δειλοῦς! Ἄμα ἀκούσαντες τὸ ἐπίθετον τοῦτο πάντες ὑπὸ φιλοτιμίας ἀπέκρουσαν πάντα φόβον καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν ἀνάβασιν. Εἶχον ἤδη διαβῆ παρὰ τὴν καλύβην τῶν Μεγάλων Ἡμιόνων (Grands Mulets) καὶ τὴν μεγάλην σχισμίδα, καὶ οἱ δώδεκα ὁ-

Μεγάλη σχισμὶς τοῦ Λευκοῦ ὄρους.

δὲ ὁ de Saussure τὴν 1 Αὐγούστου 1787, μεγάλως ὠφελήσας τὴν ἐπιστήμην· τῷ δὲ 1820 ὁ δόκτωρ Χάμελ, σύμβουλος τῆς ῥωσικῆς αὐλῆς ἐπειράθη τῆς ἀναβάσεως.

Ἡ πρώτη δοκιμὴ ἐγένετο τὴν 3 Αὐγούστου 1820 ἀλλ' ἀπέτυχε· ἡ δὲ δευτέρα τῇ 18, φοβουμένων διὰ τὸν κκὸν καιρὸν καὶ τὴν ἑλλειψιν ζωοτροφῶν τῶν ὀδηγῶν καὶ τοῦ ἁγγλοῦ συνοδοιπόρου συνταγματάρ-

δοιπόροι ἀνέβαινον κατὰ στίχον, ὅτε αἶφνης τὸ νέαν σπρώμα τῆς χιάνος ὀλισθαίνει ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ παρασύρει ὁλόκληρον τὴν συνοδείαν. Καὶ οἱ μὲν τρεῖς πρῶτοι ὀδηγοὶ συνετρίβησαν πεσόντες εἰς τὴν σχισμίδα· οἱ δὲ λοιποὶ ἢ ὑπερεπήδησαν αὐτὴν ἢ κατὰ θείαν οἰκονομίαν ἐστάθησαν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου.

Μάτην ἐξήτησαν τοὺς τρεῖς συνπρόφους ἐπὶ δύο.

ἐλοκλήρους ὥρας· ἡ νύξ ἐπλησίαζε καὶ ὁ κίνδυνος ἠϋξανε· τότε εἰς τῶν ἐπιζώντων ὁδηγῶν πλησιάσας τῷ δόκτορι·

— Λοιπὸν, κύριε, εἶπα, εἴμεθα δειλοί; πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἀνάβασιν;

Ὁ δόκτωρ διέταξε νὰ καταβῶσι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΡΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ.

Οὐδαμία ἴσως τῶν κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος νήσων εὐμοιρεῖ τοσούτων θερμῶν καὶ μεταλλικῶν πηγῶν, ὅσων ἡ Λέσβος. Καὶ αὗται δὲ καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς αὐτῆς αἰθαλοειδῆ καὶ φαλακρὰ ὄρη μαρτυροῦσιν ἀρκούντως τὴν ἡφαιστογενῆ τῆς νήσου φύσιν.

Ὅτι τῶν πηγῶν τούτων τινὲς ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις γνωσταὶ δεικνύουσι τὰ παρ' αὐταῖς κείμενα καὶ ἀνορυπτόμενα ἐρείπια. Ἰδίως ὅμως τὰ παρὰ τὰ Λουτρά τῆς Θερμῆς, ὡς σήμερον καλοῦνται, ἀρχαῖα λείψανα, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιγραφῶν, καὶ ἡ ἀναφερομένη ἐν αὐταῖς Θερμία Ἀρτεμῖς, ὑπεμφαίνουσι τὴν ἐπιστημότητα τοῦ πάλαι τοῦ τόπου, μάλιστα ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, ὅτε καὶ πολλοὶ τῶν διατῆμνων Ῥωμαίων, ἤρχοντο χάριν τέρψεως εἰς τὴν Λέσβον.

Σήμερον ὅτε ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη πολλὴν ποιεῖται χρῆσιν τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων κατὰ παντοίων νόσων, καὶ φιλανθρωπίας ἔργον καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ἐπιστήμης ἦτο νὰ ὑπῆρχε ἐπιστημονικὴ τις ἀνάλυσις τῶν ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ ὁδηγία περὶ τὴν μεταχειρίσιν αὐτῶν. Τὸ τοιοῦτον ἔργον ὃν περρωτισμένης καὶ δημοκηδοῦς Κυβερνήσεως πολὺς θὰ παρέλθῃ καιρὸς μέχρις οὗ κατορθωθῇ παρ' ἡμῖν. Ἐν τούτοις τὸ ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον ἠδύνατο κατὰ μέγα μέρος νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν ταύτην, ἐὰν καὶ ὠρισμένους καιροὺς ἐξέπεμπεν εἰς διαφόρους τῆς δούλης Ἑλλάδος χώρας ἐπιστημονικὰς ἐκστρατείας. Ἰσως μέχρι σήμερον θὰ εἶχομεν πολλῶν χωρῶν ἀκριβεῖς περιγραφὰς ὑπὸ τῇ ἀρχαιολογικῇ καὶ τῇ φυσιογραφικῇ ἐποψίᾳ. Ἡ ὀλιγορία αὕτη τοῦ ὑπερτάτου πανδιδακτηρίου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἀνέρχεται μέχρι τῆς πεπτωκυίας Κυβερνήσεως· διότι αὕτη ὀφείλε νὰ χορηγήσῃ τὰ μέσα τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων περιηγήσεων καὶ ἐρευνῶν. Ἀπορὸν δὲ εἶναι ὅτι καὶ εἰς οὐδενὸς τῶν πλουσίων ὁμογενῶν τὸν νοὺν ἐπῆλθε νὰ ὀρίσῃ ποσότητά τινα χρηματικὴν δίκην διαγωνίσματος ὑπὲρ τοῦ ἄλλως ὀνησιμωτάτου τούτου ἔργου. Εὐχόμεθα δὲ τὸ ἐπὶ τῆς πρώτης βα-

σιλείας παραμεληθῆν νὰ πραγματοποιηθῇ ἐπὶ τοῦ ἐλληνοφιλοῦς ἀνακτοῦ Γεωργίου τοῦ Α'. χάριν καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος.

Ἐγὼ δὲ ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τινος νεωτάτης ἀναλύσεως θερμῶν ὑδάτων ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντων ἐν τῇ νήσῳ, ἐφ' ἣ χάριτας ἀπείρου, ὁμολογοῦμεν τῷ ἀκαμάτῳ Καθηγητῇ τῆς χημείας Κ. Ἀνδερρ, καὶ ἦν ἀνταγράψω κατωτέρω χάριν τῶν ἐνδιπφερομένων, περιορίζομαι μόνον εἰς τὸ νὰ σημειώσω τὰς κυριωτέρας θερμὰς πηγὰς, ὧν καὶ σήμερον οἱ κάτοικοι ποιοῦνται χρῆσιν.

Α'. Πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως Μιτυλήνης, δύο περίπου ὥρας μακρὰν αὐτῆς παρὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν κεῖνται τὰ προμνημονευθέντα λουτρά τῆς Θερμῆς, οὕτως ὀνομασθέντα ἐκ τινος παρακειμένης κώμης Θερμῆς καλουμένης. Ταῦτά εἰσι τὰ περιφημότερα ὡς ἱματικώτερα καὶ πλείονα παρέχοντα ἀνεσιν τῷ ἐπισκεπτομένῳ. Τὸ ὕδωρ αὐτῶν θεούχου φύσεως, κατὰ τοὺς εἰδότες, ἀναβλύζον μακρόθεν ζέει ἄφθονον εἰς δύο δεξαμενὰς ἱκανῶς εὐρείας καὶ καλῶς ἐστεγασμένας, προωρισμένας δὲ τὴν μὲν διὰ τοὺς ἀνδρας, τὴν δὲ διὰ τὰς γυναῖκας. Ἡ θερμότης τοῦ ὕδατος εἶναι ὑποφερτὴ, διὸ καὶ ψυχρῷ ὕδατι δὲν συγκεράννεται. Ἡ τοποθεσία εἶναι ὥραία καὶ μαγικὴ. Ἐκατοντάδα βημάτων ἀπέχοντα τῆς θαλάσσης περικυκλῶνται ὑπὸ ἐλαιῶνων καὶ ἀμπελώνων, εὐρυνομένου κατέναντι τοῦ θαλάσσιου ὀρίζοντος μέχρι τῶν ὄρεων τῆς αἰολικῆς παραλίας. Ὑλὴν σπουδαίας μελέτης παρέχουσιν εἰς τὸν ἀρχαιολόγον αἱ περίξ αὐτῶν ἀπαντῶμεναι ἐντετυχισμένοι ἐπιγραφαί, ὧν τινὲς εἰσιν ἐκδεδομένοι ἐν τῇ τοῦ Βοικχίου Συλλογῇ τῶν ἐπιγραφῶν, αἵτινες ὅμως διὰ τοῦ χρόνου καταστρέφονται· οὕτω π. χ. πρὸ τινων ἐτῶν ἐωρᾶτο ἐπὶ τοῦ κρουνοῦ τῆς ἀνδρώας δεξαμενῆς ἡ ἐπιγραφὴ Διὸς Μεγίστου, σήμερον δὲ ἐξηφανίσθη. Καὶ νομίσματα δὲ οὐκ ὀλίγα ἀνευρίσκονται εἰς τοὺς περίξ ἀγρούς, καὶ μάλιστα Βυζαντινοὶ στατήρες, ἐπὶ τινος τῶν ὁποίων ἀνέγνωσα τὸ ὄνομα Φωκᾶς.

Αὐτοῦ που πλησίον ὑπάρχει καὶ ἑτέρα πηγὴ ὕδατος ψυχροῦ, ὑφαλμύρου, ὅπερ πινόμενον ἐνεργεῖ ὡς καθαρτικόν. Ἀλλὰ καὶ ἐν δεξιᾷ τῷ ὁδεύοντι ἐκ Μιτυλήνης εἰς τὴν κώμην Μόρειαν, ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἀπ' αὐτῆς παρὰ τὸ σωζόμενον ἀρχαῖον ὕδραγωγεῖον ὑπάρχουσι πηγαὶ ὑδάτων χλιαρῶν, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο Θερμῆλια καλουμένων, ἀλλὰ παραμελημένα παντάπασι. Ἐπὶ πέτρας τινὲς ὑπερκειμένης τούτων ἀνεγινώσκατο ἡ ἐπιγραφὴ Κραφείων, ὑπεμφαίνουσα τὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις χρῆσιν τῶν ὑδάτων τούτων εἰς λεύκανσιν ἱματίων.

Β'. Δεύτερα τὴν τάξιν ἔρχονται τὰ λεγόμενα Θέρμα τοῦ Κόργου. Ταῦτα κείμενα εἰς τὸν ἀνατολικὸν μυχὸν τοῦ Κόλπου τῆς Ἰέρης, ἐξ οὗ καὶ τὸνομα